Downloaded via the EU tax law app / web

62014CJ0493
DOMSTOLENS DOM (första avdelningen)

den 21 juli 2016 (*1)

”Begäran om förhandsavgörande — Statligt stöd — Stödordning i form av nedsättning av miljöskatter — Förordning (EG) nr 800/2008 — Stödkategorier som kan anses vara förenliga med den inre marknaden och undantagna från anmälningsskyldigheten — Villkoren för undantag är tvingande — Artikel 3.1 — Tydlig hänvisning till den förordningen i stödordningen”

I mål C?493/14,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Bundesfinanzgericht (Federala skattedomstolen, Österrike) genom beslut av den 31 oktober 2014, som inkom till domstolen den 6 november 2014, i målet

Dilly’s Wellnesshotel GmbH

mot

Finanzamt Linz,

meddelar

DOMSTOLEN (första avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden R. Silva de Lapuerta samt domarna A. Arabadjiev, C.G. Fernlund, S. Rodin och E. Regan (referent),

generaladvokat: N. Wahl,

justitiesekreterare: handläggaren M. Aleksejev,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 21 januari 2016,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

—

Dilly’s Wellnesshotel GmbH, genom M. Kroner, Rechtsanwalt, och K. Caspari,

—

Österrikes regering, genom C. Pesendorfer och M. Klamert, båda i egenskap av ombud,

—

Estlands regering, genom K. Kraavi-Käerdi, i egenskap av ombud,

—

Europeiska kommissionen, genom R. Sauer, P. N?me?ková och K. Herrmann, samtliga i

egenskap av ombud,

och efter att den 17 mars 2016 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1

Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artiklarna 17.1 och 25 i kommissionens förordning (EG) nr 800/2008 av den 6 augusti 2008 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den gemensamma marknaden enligt artiklarna [107 och 108 FEUF] (allmän gruppundantagsförordning) (EUT L 214, 2008, s. 3).

2

Begäran har framställts i ett mål mellan Dilly’s Wellnesshotel GmbH, tjänsteleverantör, och Finanzamt Linz (Skattemyndigheten i Linz, Österrike). Målet rör den omständigheten att Finanzamt Linz har avslagit Dilly’s Wellnesshotel GmbH:s ansökan om återbetalning av energiskatt för år 2011.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

Förordning (EG) nr 659/1999

3

I artikel 2 i rådets förordning (EG) nr 659/1999 av den 22 mars 1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel [108 FEUF] (EGT L 83, 1999, s. 1), vilken hade rubriken ”Anmälan av nytt stöd”, föreskrevs följande:

”1. Om inte annat föreskrivs i förordningar som antagits enligt artikel [109 FEUF] eller andra relevanta bestämmelser i [det fördraget], skall alla planer på att bevilja nytt stöd anmälas i god tid till kommissionen av den berörda medlemsstaten. …”

Förordning (EG) nr 994/98

4

Skälen 4–7 i rådets förordning (EG) nr 994/98 av den 7 maj 1998 om tillämpningen av artiklarna [107 och 108 FEUF] på vissa slag av övergripande statligt stöd (EGT L 142, 1998, s. 1), hade följande lydelse:

”(4)

Kommissionen har tillämpat artiklarna [107 och 108 FEUF] i ett flertal beslut och har också redovisat sin politik i en rad meddelanden. För att säkerställa effektiv kontroll och förenklad administration utan att kommissionens kontroll försvagas bör kommissionen, mot bakgrund av sin stora erfarenhet av att tillämpa artiklarna [107 och 108 FEUF] och de allmänna texter som den har antagit på grundval av dessa bestämmelser, bemyndigas att, inom områden där den har tillräcklig erfarenhet för att fastställa allmänna kriterier för förenlighet, genom förordningar förklara att vissa stöd är förenliga med den [inre] marknaden enligt någon eller flera av bestämmelserna i artikel

[107.2 och 107.3 FEUF] och undantagna från förfarandet i artikel [108.3 FEUF].

(5)

Förordningar om undantag av vissa slag av stöd kommer att öka insynen och rättssäkerheten …

(6)

När kommissionen antar förordningar om undantag från anmälningsskyldigheten enligt artikel [108.3 FEUF] för vissa slag av stöd bör den ange … kontrollvillkoren, för att säkerställa att det stöd som omfattas av denna förordning är förenligt med den [inre] marknaden.

(7)

När kommissionen antar förordningar om undantag för vissa slag av stöd från anmälningsskyldigheten enligt artikel [108.3 FEUF] bör den bemyndigas att föreskriva ytterligare närmare villkor för att säkerställa att det stöd som omfattas av denna förordning är förenligt med den [inre] marknaden.

5

Artikel 1 i den förordningen, vilken hade rubriken ”Undantag av vissa slag av stöd”, hade följande lydelse:

”1. Kommissionen kan, genom förordningar som antas i enlighet med förfarandet i artikel 8 i denna förordning och i enlighet med artikel [107 FEUF], förklara att följande slag av stöd är förenliga med den [inre] marknaden och undantagna från anmälningsskyldigheten enligt artikel [108.3 FEUF]:

a)

Stöd till förmån för

…

iii)

miljöskydd,

…

2. I de av kommissionens förordningar som avses i punkt 1 skall för varje slag av stöd anges

…

e)

villkor för kontroll enligt artikel 3.

…”

6

I artikel 3 i den förordningen, vilken hade rubriken ”Insyn och kontroll”, föreskrevs följande:

”1. När kommissionen antar förordningar enligt artikel 1 skall den föreskriva detaljerade regler för

medlemsstaterna för att säkerställa insyn och kontroll när det gäller det stöd som har undantagits från anmälningsskyldigheten i enlighet med dessa förordningar. Dessa regler skall särskilt omfatta de krav som anges i punkterna 2–4.

…”

7

Förordning nr 994/98 ändrades genom rådets förordning (EU) nr 733/2013 av den 22 juli 2013 (EUT L 204, 2013, s. 11), och upphävdes därefter genom rådets förordning (EU) 2015/1588 av den 13 juli 2015 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på vissa slag av övergripande statligt stöd (EUT L 248, 2015, s. 1).

Förordning nr 800/2008

8

Skälen 5, 7 och 46 i förordning nr 800/2008 hade följande lydelse:

(5)

Denna förordning bör undanta allt stöd som uppfyller alla relevanta villkor i förordningen och alla stödordningar, förutsatt att allt individuellt stöd som kan beviljas enligt dessa stödordningar uppfyller alla relevanta villkor i förordningen. För att säkerställa insyn och en effektivare övervakning av stöd, bör alla individuella stödåtgärder som beviljas i enlighet med denna förordning innehålla en tydlig hänvisning till den tillämpliga bestämmelsen i kapitel II och till den nationella lagstiftning som det individuella stödet baserar sig på.

…

(7)

Statligt stöd i den mening som avses i artikel [107.1 FEUF] som inte omfattas av denna förordning bör fortsätta att omfattas av anmälningsskyldigheten i artikel [108.3 FEUF] …

…

(46)

Mot bakgrund av att tillräcklig erfarenhet nu vunnits av tillämpningen av gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till miljöskydd bör anmälningsskyldigheten inte gälla för … visst stöd i form av nedsättningar av miljöskatter.”

9

Artikel 1 i förordning nr 800/2008, vilken hade rubriken ”Tillämpningsområde”, ingick i kapitel I i den förordningen, vilket hade rubriken ”Gemensamma bestämmelser”. I punkt 1 i den artikeln föreskrevs följande:

”Denna förordning ska tillämpas på följande kategorier av stöd:

…

d)

Stöd till miljöskydd.

…”

10

Även artikel 3 i den förordningen, vilken hade rubriken ”Villkor för undantag”, ingick i kapitel I. I punkt 1 i den artikeln föreskrevs följande:

”Stödordningar som uppfyller alla villkor i kapitel I i denna förordning och de relevanta bestämmelserna i kapitel II i denna förordning ska anses vara förenliga med den [inre] marknaden i den mening som avses i artikel [107.3 FEUF] och ska vara undantagna från anmälningsskyldigheten i artikel [108.3 FEUF], under förutsättning att allt individuellt stöd som beviljas enligt en sådan stödordning uppfyller alla villkor i denna förordning, och att stödordningen innehåller en tydlig hänvisning till denna förordning med angivande av förordningens titel och en publiceringshänvisning till Europeiska unionens officiella tidning.”

11

Artikel 25 med rubriken ”Stöd i form av nedsättning av miljöskatter” i den förordningen, ingick i avsnitt 4, som hade rubriken ”Stöd till miljöskydd”, i kapitel II i förordning nr 800/2008, vilket hade rubriken ”Särskilda bestämmelser för de olika stödkategorierna”. I den artikeln föreskrevs följande:

”1. Miljöstödordningar i form av nedsättning av miljöskatter som uppfyller villkoren i [rådets] direktiv 2003/96/EG [av den 27 oktober 2003 om en omstrukturering av gemenskapsramen för beskattning av energiprodukter och elektricitet (EUT L 283, 2003, s. 51)] ska anses vara förenliga med den [inre] marknaden i den mening som avses i artikel [107].3 [FEUF] och ska vara undantagna från anmälningsskyldigheten i artikel [108].3 [FEUF] om de uppfyller villkoren i punkterna 2 och 3 i denna artikel.

…”

12

Förordning nr 800/2008 ändrades genom kommissionens förordning (EU) nr 1224/2013 av den 29 november 2013 (EUT L 320, 2013, s. 22), vad gäller dess tillämpningsperiod. Tillämpningsperioden förlängdes således fram till den 30 juni 2014. Förordning nr 800/2008 upphävdes därefter genom kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 av den 17 juni 2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget (EUT L 187, 2014, s. 1).

Österrikisk rätt

13

Enligt Budgetbegleitgesetz (lagen om genomförande av budgeten) av den 30 december 2010 (BGBl. I, 111/2010) (nedan kallad BBG 2011) var tjänsteföretag undantagna från återbetalning av energiskatt.

14

I 2 § stycke 1 Energieabgabenvergütungsgesetz (lagen om återbetalning av energiskatt) (nedan kallad EAVG), i dess lydelse enligt 72 § BBG 2011, föreskrivs följande:

”Rätt till återbetalning tillkommer enbart företag för vilka det är styrkt att deras huvudsakliga verksamhet är tillverkning av materiella varor, och enbart om de inte tillhandahåller sådana energiresurser som anges i 1 § tredje stycket eller värme (ånga eller varmvatten) som framställs med hjälp av de energiresurser som avses i 1 § tredje stycket.”

15

Det tidsmässiga tillämpningsområdet för 2 § fastställs i 4 § sjunde stycket EAVG, i vilken följande föreskrivs:

”2 § och 3 § [EAVG] ska, med förbehåll för Europeiska kommissionens godkännande, tillämpas på varje ansökan om återbetalning som avser en period efter den 31 december 2010.”

16

Vad gäller 4 § sjunde stycket EAVG anges följande i förarbetena till nämnda lag:

”De ändrade bestämmelserna ska tillämpas under förutsättning att Europeiska kommissionen ger sitt godkännande. Ändringen träder i kraft för energianvändning efter den 31 december 2010. Ansökningar från tjänsteföretag avseende perioder efter den 31 december 2010 kommer således inte längre att godtas. Om ändringen av EAVG godkänns av kommissionen som tillåtet statligt stöd ska den lagstadgade begränsningen till tillverkningsföretag tillämpas från och med den 1 januari 2011, så att tjänsteföretag efter den dagen inte längre har rätt till återbetalning av energiskatten för använd energi. Om ändringen inte godkänns av kommissionen består det nuvarande rättsläget, och såväl tillverkningsföretag som tjänsteföretag har rätt till återbetalning av energiskatt.”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

17

Den 29 december 2011 ansökte Dilly’s Wellnesshotel om återbetalning av energiskatt för år 2011.

18

Ansökan avslogs genom beslut av den 21 februari 2012, i vilket det hänvisades till de nya bestämmelserna i BBG 2011, enligt vilka återbetalning av energiskatt från och med den 1 januari 2011 endast beviljades tillverkningsföretag. Dilly’s Wellnesshotel överklagade till Unabhängiger Finanzsenat (Oberoende skattedomstolen, Österrike), som har ersatts av Bundesfinanzgericht (Federala skattedomstolen, Österrike), vilken ogillade nämnda överklagande.

19

Verwaltungsgerichtshof (Förvaltningsdomstolen, Österrike) fastställde genom beslut av den 19 mars 2013 (2013/15/0053) att återbetalning av energiskatt fortfarande borde beviljas tjänsteföretag för januari 2011, till följd av en dom som hade meddelats av samma domstol den 22 augusti 2012 (2012/17/0175). Enligt nämnda domstol hade kommissionen, beträffande den månaden, ännu inte godkänt de nya bestämmelserna, vilka hade varit föremål för en anmälan i enlighet med förordning nr 800/2008, vilken endast avsåg perioden från och med den 1 februari 2011.

20

Dilly’s Wellnesshotel inkom med ytterligare ett förvaltningsöverklagande till Unabhängiger Finanzsenat (Oberoende skattedomstolen), genom vilket bolaget bland annat yrkade att ansökan om återbetalning av energiskatt för perioden januari–december 2011 skulle beviljas i sin helhet. Enligt Dilly’s Wellnesshotel var de nya bestämmelserna i BBG 2011 inte tillämpliga om en kombinerad tillämpning av 2 § första stycket och 4 § sjunde stycket EAVG stred mot unionsrätten. Därmed kunde tjänsteföretag även fortsättningsvis beviljas återbetalning av energiskatt för hela år 2011 och för tiden därefter.

21

Det framgår av beslutet om hänskjutande att det i 2 § första stycket i den ursprungliga versionen av EAVG (BGBl. 201/1996) föreskrevs att energiskatt skulle återbetalas till företag som huvudsakligen ägnade sig åt ”tillverkning av materiella varor”. Tillhandahållande av tjänster omfattades inte av möjligheten till återbetalning av den skatten.

22

EU-domstolen fastställde i sin dom av den 8 november 2001, Adria-Wien Pipeline och Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke (C?143/99, EU:C:2001:598), att nationella bestämmelser, som föreskriver partiell återbetalning av energiskatt som tas ut på naturgas och elenergi, men endast till företag vars huvudsakliga verksamhet bevisats bestå i tillverkning av materiella varor, ska anses utgöra statligt stöd i den mening som avses i artikel 107 FEUF.

23

De österrikiska bestämmelserna om återbetalning av energiskatt har ändrats flera gånger sedan dess.

24

I förevarande mål är den hänskjutande domstolen osäker på huruvida de nya bestämmelserna om återbetalning av energiskatt i BBG 2011 är förenliga med förordning nr 800/2008.

25

Nämnda domstol tvivlar inledningsvis på att Republiken Österrike kan åberopa det undantag som föreskrivs i artikel 25 i förordning nr 800/2008, med avseende på de nationella bestämmelser som är i fråga i det nationella målet, trots att tre villkor i kapitel I i den förordningen inte är uppfyllda.

26

För det första innehåller dessa bestämmelser varken en hänvisning till förordning nr 800/2008 eller en hänvisning till dess offentliggörande i Europeiska unionens officiella tidning avseende den förordningen. För det andra, även om det i artikel 9.1 i nämnda förordning föreskrivs att kommissionen ska överlämna en sammanfattning av uppgifterna om stödåtgärden inom 20 arbetsdagar ”från ikraftträdandet av en stödordning” har överlämnandet i förevarande fall skett för sent. För det tredje har den hänskjutande domstolen påpekat att texten till den aktuella stödordningen inte har offentliggjorts på internet i enlighet med artikel 9.2 i förordning nr 800/2008, eftersom det inte har varit möjligt och fortfarande inte är möjligt att komma åt den aktuella texten via den internetadress som överlämnats till kommissionen.

27

Den hänskjutande domstolen vill vidare få klarhet i huruvida en stödåtgärd kan omfattas av det undantag som föreskrivs i artikel 25 i förordning nr 800/2008 trots att de villkor som föreskrivs i kapitel II i nämnda förordning inte är uppfyllda. Den stödordning som är i fråga i det nationella målet kännetecknas varken av att den minskar skador på miljön eller förebygger sådana skador, eller av att den främjar en effektivare användning av naturresurser eller av energisparande åtgärder. Nämnda domstol är således osäker på huruvida de bestämmelser som är i fråga i det nationella målet utgör en stödåtgärd som syftar till ”miljöskydd” i den mening som avses i artikel 17.1 i den förordningen.

28

Den hänskjutande domstolen är vidare osäker på huruvida det villkor som föreskrivs i artikel 25.3 i förordning nr 800/2008 och enligt vilket skattenedsättningarna ska beviljas för perioder av högst tio år har iakttagits, eftersom den stödordning som är i fråga i det nationella målet varken innehåller någon uttrycklig begränsning avseende den period för vilken skatteåterbetalning beviljas eller någon hänvisning till den period som angetts i det meddelande om undantag som överlämnats till kommissionen den 7 februari 2011.

29

Mot denna bakgrund beslutade Bundesfinanzhof (Federala skattedomstolen) att vilandeförklara målet och ställa följande frågor till domstolen:

”1)

Strider det mot unionsrätten att grunda en stödordning på det särskilda förfarande som föreskrivs i artikel 25 i förordning nr 800/2008, för att på så sätt undanta den från anmälningsskyldigheten enligt artikel 108.3 FEUF, trots att stödordningen inte uppfyller flera av de skyldigheter som anges i kapitel I i förordningen och inte heller hänvisar till den förordningen?

2)

Strider det mot unionsrätten att grunda en stödordning på det särskilda förfarande som föreskrivs i artikel 25 i förordning nr 800/2008 som gäller för stöd till miljöskydd, utan att de villkor som anges i kapitel II – nämligen att stödordningen främjar miljöskyddsåtgärder och energisparande åtgärder enligt artikel 17.1 i förordningen – är uppfyllda?

3)

Utgör unionsrätten hinder mot nationella bestämmelser som inte innehåller någon tidsmässig begränsning eller någon hänvisning till den period som anges i meddelandet om undantag, vilket följaktligen innebär att den begränsning till tio år av återbetalning av energiskatt som föreskrivs i artikel 25.3 i förordning nr 800/2008 enbart följer av meddelandet om undantag?”

Prövning av tolkningsfrågorna

Den första frågan

30

Den hänskjutande domstolen har ställt den första frågan för att få klarhet i huruvida artikel 3.1 i

förordning nr 800/2008 ska tolkas så, att den omständigheten att en stödordning, såsom den som är i fråga i det nationella målet, inte innehåller en tydlig hänvisning till den förordningen med angivande av förordningens titel och en hänvisning till dess offentliggörande i Europeiska unionens officiella tidning, utgör hinder för att nämnda stödordning ska anses ha uppfyllt villkoren för att i enlighet med artikel 25.1 i förordningen vara undantagen från anmälningsskyldigheten i artikel 108.3 FEUF.

31

Anmälningsskyldigheten utgör en grundläggande del av det kontrollsystem som genom EUF-fördraget inrättats för statligt stöd. Medlemsstaterna är enligt detta system skyldiga att underrätta kommissionen om alla planer på att vidta eller ändra en stödåtgärd i den mening som avses i artikel 107.1 FEUF, och att enligt artikel 108.3 FEUF inte genomföra en sådan åtgärd förrän kommissionen har antagit ett slutligt beslut vad avser åtgärden (dom av den 8 december 2011, France Télécom/kommissionen, C?81/10 P, EU:C:2011:811, punkt 58).

32

Den berörda medlemsstatens skyldighet att underrätta kommissionen om alla nya stöd preciseras i artikel 2 i förordning nr 659/1999.

33

Europeiska unionens råd är således i enlighet med artikel 109 FEUF bemyndigat att anta de förordningar som behövs för tillämpningen av artiklarna 107 och 108 FEUF och har särskilt befogenhet att fastställa villkoren för tillämpningen av artikel 108.3 FEUF och vilka kategorier av stödåtgärder som ska vara undantagna från det förfarande som föreskrivs i den sistnämnda bestämmelsen.

34

Det följer dessutom av artikel 108.4 FEUF att kommissionen får anta förordningar avseende de kategorier av statligt stöd som rådet i enlighet med artikel 109 FEUF har fastställt som möjliga att undanta från förfarandet i artikel 108.3 FEUF.

35

Antagandet av förordning nr 994/98 med stöd av vilken förordning nr 800/2008 senare antogs, skedde således med tillämpning av artikel 94 i EG?fördraget (därefter artikel 89 EG, nu artikel 109 FEUF).

36

Härav följer att om en stödåtgärd som antagits av en medlemsstat uppfyller de relevanta villkoren i förordning nr 800/2008 kan den medlemsstaten åberopa möjligheten att undantas från sin anmälningsskyldighet oavsett skyldigheten – som åligger medlemsstaterna enligt fördragen och som utgör en grundläggande del av kontrollsystemet för statligt stöd – att i förhand anmäla alla planer på att vidta eller ändra en ny stödåtgärd. Det framgår däremot av skäl 7 i förordning nr 800/2008 att statligt stöd som inte omfattas av den förordningen bör fortsätta att omfattas av anmälningsskyldigheten i artikel 108.3 FEUF.

37

Härav följer, såsom även generaladvokaten har påpekat i punkt 1 i sitt förslag till avgörande, att

förordning nr 800/2008 och de villkor som föreskrivs däri ska tolkas strikt eftersom de utgör undantag från huvudregeln att anmälningsskyldighet föreligger.

38

Ett sådant förhållningssätt vinner stöd av de i skälen 4 och 5 i förordning nr 994/98 angivna målen, som eftersträvas med de allmänna förordningarna om undantag av vissa kategorier av stöd. Även om kommissionen är bemyndigad att anta sådana förordningar för att säkerställa effektiv kontroll av konkurrensreglerna på området för statligt stöd och att förenkla handläggningen utan att kommissionens kontroll försvagas, har sådana förordningar även som mål att öka insynen och rättssäkerheten. Iakttagandet av de villkor som föreskrivs i dessa förordningar, vilket således även omfattar villkoren i förordning nr 800/2008 gör det möjligt att säkerställa att nämnda mål uppnås fullt ut.

39

I förevarande fall förefaller det vara utrett att de aktuella nationella bestämmelserna inte har anmälts till kommissionen i enlighet med artikel 2 i förordning nr 659/1999 och att det enda undantag från anmälningsskyldigheten som skulle kunna vara tillämpligt är det som föreskrivs i artikel 25 i förordning nr 800/2008.

40

Enligt artikel 25.1 i förordning nr 800/2008, vilken ingår i kapitel II, med rubriken ”Särskilda bestämmelser för de olika stödkategorierna”, i den förordningen, ska miljöstödordningar i form av nedsättning av miljöskatter som uppfyller villkoren i direktiv 2003/96 och de villkor som föreskrivs i artikel 25.2 och 25.3 i förordning nr 800/2008 anses vara förenliga med den inre marknaden och ska vara undantagna från anmälningsskyldigheten i artikel 108.3 FEUF.

41

Det ska således – utan att det är nödvändigt att pröva de villkor som det hänvisas till i artikel 25 i förordning nr 800/2008, vilka är föremål för den andra och den tredje frågan – påpekas att en stödordning i enlighet med artikel 3.1 i nämnda förordning, vilken ingår i kapitel I, med rubriken ”Gemensamma bestämmelser”, i den förordningen endast kan undantas från anmälningsskyldigheten om den bland annat uppfyller villkoret att stödordningen innehåller en tydlig hänvisning till den förordningen med angivande av förordningens titel och en hänvisning till dess offentliggörande i Europeiska unionens officiella tidning.

42

Det är i det nationella målet utrett att den aktuella stödordningen inte innehåller en sådan hänvisning till förordning nr 800/2008.

43

Den österrikiska regeringen har under förhandlingen påpekat att en genomförandeåtgärd hade antagits senare på nationell nivå för att avhjälpa att det inte fanns någon hänvisning till förordning nr 800/2008 i den stödåtgärd som är i fråga i det nationella målet och att kommissionen hade underrättats om nämnda åtgärd under år 2014 i enlighet med förordning nr 651/2014.

44

Det ska emellertid påpekas att oavsett den åtgärdens eventuella rättsliga beskaffenhet kan den

inte kompensera att det avseende den aktuella perioden inte finns någon hänvisning till förordning nr 800/2008 i de nationella bestämmelser som är i fråga i det nationella målet.

45

Det ska även påpekas, såsom även generaladvokaten har gjort i punkterna 54 och 55 i sitt förslag till avgörande, att det framgår av lydelsen i artikel 3.1 i förordning nr 800/2008 att en hänvisning till nämnda förordning i en viss stödordning är absolut nödvändig för att en medlemsstat ska kunna åberopa att den i fråga om den stödordningen ska beviljas ett undantag i enlighet med den förordningen. I artikel 3.1 i den förordningen föreskrivs nämligen att stödordningar som bland annat uppfyller ”alla villkor” i kapitel I i förordning nr 800/2008 ska vara undantagna från anmälningsskyldigheten, under förutsättning att allt individuellt stöd som beviljas enligt en sådan stödordning uppfyller ”alla villkor” som föreskrivs i förordningen och att stödordningen ”innehåller en tydlig hänvisning” till den förordningen.

46

Denna tolkning stöds både av det mål som eftersträvas i artikel 3.1 i förordning nr 800/2008 och av det sammanhang i vilket bestämmelsen förekommer.

47

Vad för det första gäller det sammanhang i vilket nämnda bestämmelse förekommer ska det erinras om att artikel 3 i förordning nr 800/2008 har rubriken ”Villkor för undantag”, vilket tyder på att det är nödvändigt att de villkor som föreskrivs i nämnda artikel är uppfyllda för att en viss stödåtgärd med tillämpning av den förordningen ska kunna vara undantagen från anmälningsskyldigheten. Lydelsen i artikel 3.1 i förordning nr 800/2008 ska vidare tolkas mot bakgrund av skälen i förordningen och bland annat mot bakgrund av skäl 5 i nämnda förordning. Enligt skäl 5 bör förordningen undanta allt stöd som uppfyller ”alla relevanta villkor” i förordningen och alla stödordningar, förutsatt att allt individuellt stöd som kan beviljas enligt dessa stödordningar uppfyller ”alla relevanta villkor” i förordningen.

48

Vad för det andra gäller det mål som eftersträvas genom kravet på en tydlig hänvisning till förordning nr 800/2008 kan det målet även utläsas ur skäl 5, i vilket följande anges: ”För att säkerställa insyn och en effektivare övervakning av stöd, bör alla individuella stödåtgärder som beviljas i enlighet med denna förordning innehålla en tydlig hänvisning till den tillämpliga bestämmelsen i kapitel II och till den nationella lagstiftning som det individuella stödet baserar sig på.”

49

I artikel 3.1 i förordning nr 994/98 föreskrivs vidare mer allmänt följande: ”När kommissionen antar förordningar enligt artikel 1 skall den föreskriva detaljerade regler för medlemsstaterna för att säkerställa insyn och kontroll när det gäller det stöd som har undantagits från anmälningsskyldigheten i enlighet med dessa förordningar. …”. I skäl 5 i den förordningen anges även följande: ”Förordningar om undantag av vissa slag av stöd kommer att öka insynen och rättssäkerheten … .”

50

En tydlig hänvisning till förordning nr 800/2008 i en viss stödåtgärd gör det nämligen möjligt för stödmottagarna och deras konkurrenter, såsom även kommissionen har hävdat och

generaladvokaten har påpekat i punkt 58 i sitt förslag till avgörande, att förstå skälen till att den åtgärden kan genomföras, trots att den varken har anmälts till kommissionen eller godkänts av densamma. En sådan hänvisning gör det således möjligt för kommissionen att utöva sin kontroll, men samtidigt för berörd tredje part att få kännedom om planerade stödåtgärder för att eventuellt kunna utöva sina processuella rättigheter.

51

Mot bakgrund av det ovan anförda konstaterar domstolen att villkoret i artikel 3.1 i förordning nr 800/2008, enligt vilket en stödordning för att kunna vara undantagen från anmälningsskyldigheten i artikel 108.3 FEUF ska innehålla en tydlig hänvisning till den förordningen, inte utgör en ren formalitet utan är tvingande, vilket medför att ett åsidosättande av detsamma utgör hinder för att bevilja ett undantag från anmälningsskyldigheten enligt den förordningen.

52

Den första frågan ska således besvaras enligt följande. Artikel 3.1 i förordning nr 800/2008 ska tolkas så, att den omständigheten att en stödordning, såsom den som är i fråga i det nationella målet, inte innehåller en tydlig hänvisning till den förordningen med angivande av förordningens titel och en hänvisning till dess offentliggörande i Europeiska unionens officiella tidning, utgör hinder för att nämnda stödordning ska anses ha uppfyllt villkoren för att i enlighet med artikel 25.1 i förordningen vara undantagen från anmälningsskyldigheten i artikel 108.3 FEUF.

Den andra och den tredje frågan

53

Mot bakgrund av svaret på den första frågan saknas det anledning att besvara den andra och den tredje frågan.

Rättegångskostnader

54

Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (första avdelningen) följande:

Artikel 3.1 i kommissionens förordning (EG) nr 800/2008 av den 6 augusti 2008 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den gemensamma marknaden enligt artiklarna [107 och 108 FEUF] (allmän gruppundantagsförordning) ska tolkas så, att den omständigheten att en stödordning, såsom den som är i fråga i det nationella målet, inte innehåller en tydlig hänvisning till den förordningen med angivande av förordningens titel och en hänvisning till dess offentliggörande i till Europeiska unionens officiella tidning, utgör hinder för att nämnda stödordning ska anses ha uppfyllt villkoren för att i enlighet med artikel 25.1 i förordningen vara undantagen från anmälningsskyldigheten i artikel 108.3 FEUF.

Underskrifter

(*1) Rättegångsspråk: tyska.